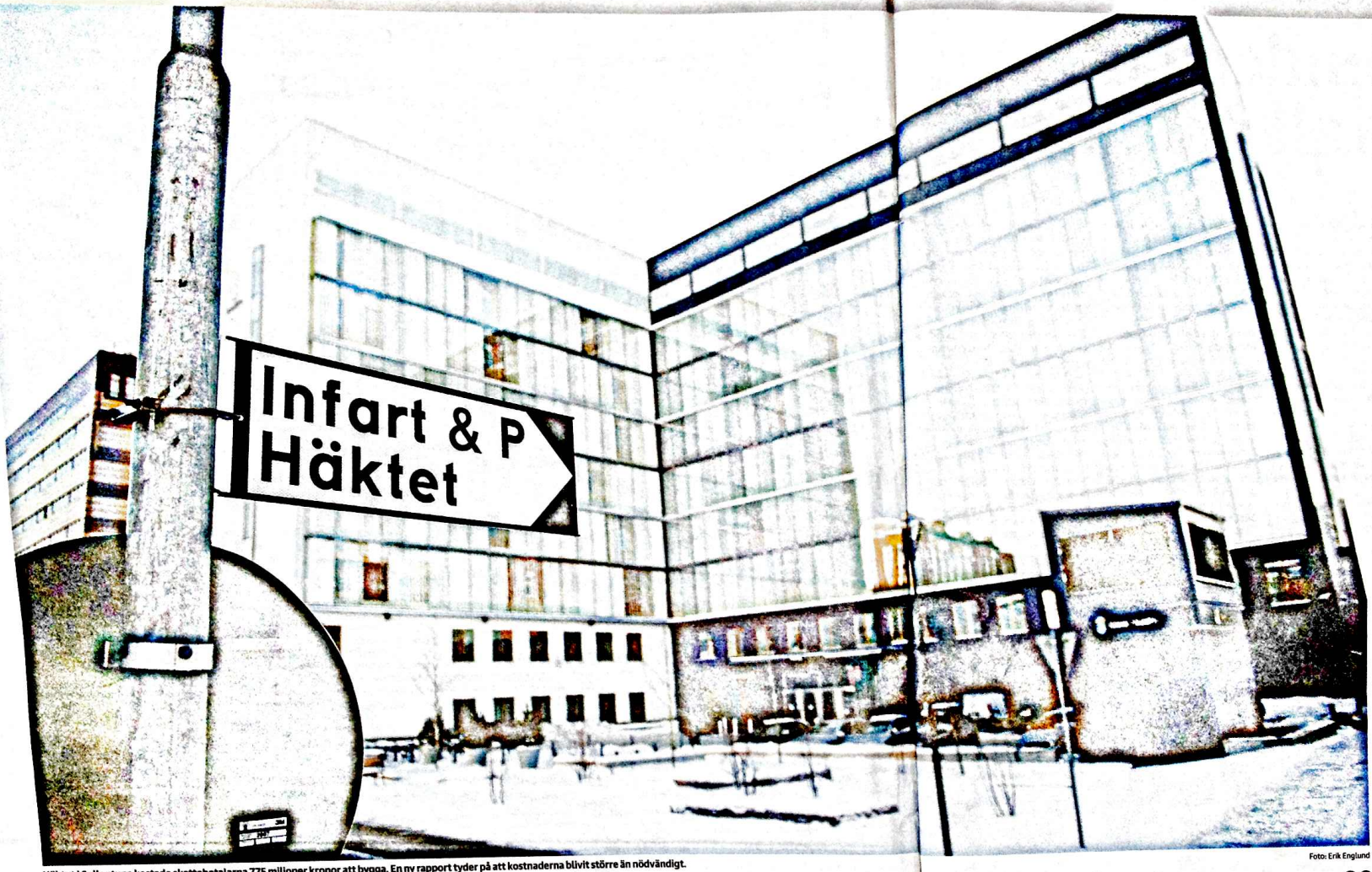

Häktet i Sollentuna kostade skattebetalarna 775 miljoner kronor att bygga. En ny rapport tyder på att kostnaderna blivit större än nödvändigt.

Foto: Erik Englund

Dyrt nybygge synas när muthärva växer

Den stora muthärvan inom Kriminalvården växer nu ytterligare. Polisen utreder hur det gick till när Sveriges modernaste häkte i Sollentuna byggdes. Ett konsultbolag ska ha fått tio miljoner kronor – utan att ha utfört något arbete.

Stefan Lisinski
stefan.lisinski@dn.se

● Det är Sveriges största muthärva och den fortsätter att växa. Ingen vet i dag exakt hur mycket den har kostat Sveriges skattebetalare, men misstankarna gäller kontrakt för miljarder. Nu har bygget av det nya häktet i Sollentuna, Sveriges modernaste häkte, dragits in i utredningen.

I april i fjol togs de första häktade emot i byggnaden, som inte har mycket gemensamt med gamla tiders fängelsehålor. Byggnaden påminner mer om ett ultramodernt kontor. Totalt 240 fångar kan sitta här samtidigt och cellerna finns i fem olika våningsplan. För både personalen och de intagna påstås miljön vara betydligt bättre, med större gemensamma utrymmen och fler möjligheter att ta emot besök.

Men det nya häktet blev också mycket dyrt. Enligt Kriminalvårdens egna beräkningar har det totalt kostat 775 miljoner kronor, och en rapport som Kriminalvården har beställt tyder på att kostnaderna blev större än nödvändigt. Rapporten har jämfört kostnaderna för det nya häktet i Göteborg som blev betydligt billigare.

Det var den i dag mutmisstänkte före detta chefen inom Kriminalvården som beställde häktesbygget, utan någon offentlig upphandling. Det var Skanska som fick uppdraget. Men enligt uppgifter till DN krävde den mutmisstänkte chefen att Skanska skulle anlita ett konsultföretag. Ledaren för konsultbolaget är också misstänkt för grov bestickning i härvan. Företaget skulle få 10 miljoner, men påstås inte ha utfört något arbete för de pengarna.

Foto: Scanpix

Gunnar Stetler

Anders Danielsson är vd för Skanska Sverige. Han bekräftar för DN att Skanska anlitade konsultbolaget, men vill inte ge någon ytterligare information så länge brottsutredningen pågår.

– Ingen av våra anställda är misstänkta för brott i den här affären. Vi ser mycket allvarligt på de här uppgifterna och har samarbetat fullt ut med brottsutredningen. Om det skulle visa sig att personer i Kriminalvården och det här bolaget har begått oegentligheter så anser jag att vi har blivit förda bakom ljuset, säger Anders Danielsson.

Överåklagare Gunnar Stetler bekräftar att häktesbygget i Sollentuna nu ingår i mututredningen men vill inte heller ge några detaljer i det här läget.

– Min uppfattning är att det här har hänt utan medverkan av den högsta ledningen i Skanska. De hade nog stoppat affären om de hade känt till den, säger Gunnar Stetler.

Kriminalvårdens informationschef Anders Annerfalk säger att man i dag har helt andra kontrollmekanismer för att säkerställa att till exempel byggen upphandlas korrekt.

– Ingen av dem som skötte upphandlingen finns kvar i dag inom Kriminalvården. Vi har nu reagerat på att det inte var en offentlig upphandling och vi har också en känsla av att det kan ha blivit onödigt dyrt. Men vår utvärdering är inte klar än, säger han.

Fakta. Detta har hänt

Före detta toppchefen misstänks för flera grova brott

● I maj 2010 häktades en före detta toppchef inom Kriminalvården, misstänkt för flera fall av grova mutbrott och grov trolöshet mot huvudman. Han nekar till alla anklagelser. Utöver honom är en handfull företagare misstänkta för bestickning, alltså att ha betalat mutorna. Även de nekar.

● Efter någon vecka släpptes chefen men misstankarna kvarstår. Bara några månader tidigare hade han gått i pension.

● Misstankarna gäller flera stora byggavtal där toppchefen ska ha gynnat vissa företag vid planering av nya anstaltsbyggen i Haparanda, Östersund och Härnösand.

● Chefen misstänkts också för mutbrott under den tid då han arbetade på Rikspolisstyrelsen. Då ska han ha slutit ett hyresavtal på 18 år som kostade polisen 50 miljoner kronor. I utbyte ska chefen ha fått cirka fem miljoner kronor i egen ficka.

● Överåklagare Gunnar Stetler hoppas att utredningen blir klar före sommaren 2012. Stefan Lisinski

DN 17 oktober 2010.

4 jun och 20 aug 2011.

Satsade pengar är borta

Kriminalvården har satsat miljarder på att bygga superbunkrar, häkten och nya moderna fängelser. Hundratals miljoner har satsats på byggen som sedan har lagts på is. Men nu är pengarna slut.

Foto: Erik Englund

Nils Öberg

● Den nye generaldirektören Nils Öberg har fått ta över i ett läge när huvuduppgiften blir att spara pengar. I år ska kostnaderna sänkas med en halv miljard kronor. Samtidigt finns det fortfarande gamla och slitna häkten och fängelser, främst i södra Sverige. Nils Öberg försöker nu hitta en lösning på hur man ska lyckas modernisera de häktena och anstalterna.

I det läget är förstås mutmisstankarna extra allvarliga. Hundratals miljoner kan ha försvunnit till oseriösa företagare varav några miljoner ska ha hamnat i de misstänktas egna fickor. De nya fängelserna kan ha blivit mycket dyrare för att upphandlingen inte har skett i konkurrens.

Bland annat har Kriminalvården lagt ut hundratals miljoner i projekteringskostnader för nya anstalter i Östersund och i Haparanda. De pengarna är i princip bortkastade eftersom byggena är lagda på is.

Dessutom byggde Kriminalvårdens planering på prognoser som visat sig stämma dåligt. Många trodde att antalet fångar skulle öka kraftigt. Nu verkar det snarare som om det blir en viss minskning. En orsak är att Högsta domstolen i flera utslag har sänkt straffet kraftigt för vissa grova narkotikabrott. Eftersom en femtedel av alla fångar är narkotikabrottslingar påverkar domarna det framtida behovet av fängelseplatser. De har också tidigare fått några av de längsta straffen.

Stefan Lisinski